



บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กองประสานนโยบายและยุทธศาสตร์ ฝ่ายบริหารทั่วไป โทร. ๔๘๙๒

ที่ กนย. ๖๖๙๓ / ๒๕๖๑ วันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๖๑

เรื่อง สรุปการสัมมนา เรื่อง การเตรียมความพร้อมของหน่วยงานของรัฐตามร่างพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ.

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเลขาธิการ

ตามที่รองเลขาธิการนายกรัฐมนตรีฝ่ายบริหาร (นางสาวปราณี ศรีประเสริฐ) อนุมัติให้ นางรัตนา สามารถ นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ เข้าร่วมรับฟังการสัมมนา เรื่อง การเตรียมความพร้อมของหน่วยงานของรัฐตามร่างพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๖๑ ณ โรงแรมมิลเลนเนียม ฮิลตัน นั้น

ในการนี้ กองประสานนโยบายและยุทธศาสตร์ ขอส่งสรุปการสัมมนา เรื่อง การเตรียมความพร้อมของหน่วยงานของรัฐตามร่างพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ดังกล่าว ซึ่ง รองเลขาธิการนายกรัฐมนตรีฝ่ายบริหาร (นางสาวปราณี ศรีประเสริฐ) ได้รับทราบแล้ว และให้แจ้งเวียนให้ทราบ รายละเอียดตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไปด้วย จักขอบพระคุณยิ่ง

(นางรัตนา สามารถ)

ผู้อำนวยการกลุ่มประสานนโยบายและยุทธศาสตร์ ๑

รักษาราชการแทน ผู้อำนวยการกองประสานนโยบายและยุทธศาสตร์

ทพต.
ดำเนินการ

(นางสาวกษิณี เข้มเภา)

ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารจัดการความเสี่ยงบุคคล

รักษาราชการแทน ผู้อำนวยการสำนักงานเลขาธิการ

๒๖ กย ๒๕๖๑

กบค. ๑102, ๑๖๓๑/๑๖

วันที่ ๒๕ / ๙ / ๖๑ เวลา ๑๐.๐๕

สสอ. วันที่ ๒๖ กย ๖๑

วันที่ ๒๖ กย ๖๑ เวลา ๑๐.๐๕



บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กองประสานนโยบายและยุทธศาสตร์ กลุ่มประสานนโยบายและยุทธศาสตร์ ๑ โทร. ๔๔๓๖

ที่ กนย. ๑๑๔๔ / ๒๕๖๑

วันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๖๑

เรื่อง สรุปการสัมมนา เรื่อง การเตรียมความพร้อมของหน่วยงานของรัฐตามร่างพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำ
ร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ.

เรียน เลขาธิการนายกรัฐมนตรี

ตามที่รอง ลธน.บ. (นางสาวปราณี ศรีประเสริฐ) ปฏิบัติราชการแทน ลธน. ได้อนุมัติให้ดิฉัน เข้าร่วมการสัมมนา เรื่อง การเตรียมความพร้อมของหน่วยงานของรัฐตามร่างพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำ ร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. เมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๖๑ ณ โรงแรมมิลเลนเนียม ฮิลตัน และให้จัดทำรายงานสรุปผลการเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าว นั้น

ดิฉันขอเรียนสรุปผลการเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าว ดังนี้

๑. **วัตถุประสงค์ของการสัมมนา** การสัมมนาดังกล่าวจัดขึ้นโดยสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นเวทีในการรับฟังความเห็นจากผู้แทนส่วนราชการซึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง และ ประชาสัมพันธ์เผยแพร่หลักการและแนวทางในการดำเนินการตามร่างพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมาย และการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ.

๒. **สาระสำคัญของการสัมมนา**

๒.๑ **เหตุผลและความจำเป็น**

ร่างพระราชบัญญัตินี้ได้ยกร่างขึ้นโดยมีที่มาที่สำคัญ ดังนี้

(๑) ตามความในมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ซึ่งกำหนดหลักการที่สำคัญ โดยให้รัฐจัดให้มีกฎหมายเพียงเท่าที่จำเป็น ให้ยกเลิกบทบทกฎหมายที่หมดความจำเป็น ให้ประชาชนสามารถเข้าถึงกฎหมายได้โดยง่าย และในชั้นการยกร่างให้มีการรับฟังความคิดเห็นโดยให้นำความคิดเห็นที่ได้มาประกอบการพิจารณา ร่างกฎหมายด้วย

(๒) บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ในหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ มาตรา ๒๕๘ ค. (๑) กำหนดให้มีกลไกในการดำเนินการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือ ข้อบังคับต่าง ๆ ที่ใช้อยู่ให้สอดคล้องกับมาตรา ๗๗ โดยให้มีการใช้ระบบอนุญาตและระบบการดำเนินการโดย คณะกรรมการเพียงเท่าที่จำเป็น

(๓) ร่าง พ.ร.บ. ดังกล่าวได้ถูกกำหนดไว้ในแผนปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย

๒.๒ **สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ.** หลักการสำคัญของร่างพ.ร.บ. ดังกล่าว แบ่งเป็น ๔ ส่วน ดังนี้

๒.๒.๑ **ส่วนที่ ๑ หลักการทั่วไป** ประกอบด้วย ๓ เรื่อง คือ ๑) การมีกฎหมายเท่าที่จำเป็น ๒) การพัฒนากฎหมายให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ ยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่หมดความจำเป็น หรือ ที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพของประชาชน และ ๓) การสร้างความเข้าใจและการเข้าถึงกฎหมายได้โดยง่ายของประชาชน

/๒.๒.๒ ส่วนที่...

๒.๒.๒ ส่วนที่ ๒ กระบวนการตรากฎหมายและการตรวจสอบร่างกฎหมาย ซึ่งเป็นหน้าที่ที่ทุกหน่วยงานจะต้องดำเนินการก่อนการตรากฎหมายแต่ละฉบับ ได้แก่ ๑) การตรวจสอบความจำเป็นในการตรากฎหมาย ๒) การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง ๓) การวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย ๔) การเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

๒.๒.๓ ส่วนที่ ๓ การควบคุมและตรวจสอบเนื้อหาของร่างกฎหมาย โดยในกรร่างกฎหมายจะต้องนำบทบัญญัติในมาตรา ๗๗ และมาตรา ๒๕๘ ค. มาเป็นหลักในการพิจารณากร่างกฎหมาย ได้แก่ การกำหนดให้ใช้ระบบอนุญาตและระบบคณะกรรมการในกฎหมายเฉพาะกรณีที่เป็น การกำหนดหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ กำหนดระยะเวลาในการดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่บัญญัติไว้ในกฎหมายให้ชัดเจน และให้กำหนดโทษทางอาญาได้เฉพาะกรณีความผิดร้ายแรง

๒.๒.๔ ส่วนที่ ๔ การประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย โดยร่าง พ.ร.บ. ดังกล่าว กำหนดให้หน่วยงานต้องมีการประเมินผลการบังคับใช้กฎหมายและกฎ ภายหลังจากมีผลใช้บังคับแล้ว โดยจะต้องพิจารณาในประเด็นต่าง ๆ ได้แก่ ๑) ได้ผลตามวัตถุประสงค์ของการตรากฎหมายนั้นมากน้อยเพียงใด ๒) คุ่มค่ากับภาระที่เกิดขึ้นแก่รัฐและประชาชนหรือไม่ ๓) มีผลกระทบอื่นอันก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่ประชาชนหรือไม่ เพียงใด เป็นต้น

๒.๓ บทบาทของศาลในการตรวจสอบกฎหมายและการใช้บังคับกฎหมายตามร่างพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ร่าง พ.ร.บ.ดังกล่าวจะมีผลผูกพันกับศาลยุติธรรม ศาลทหาร และศาลปกครอง โดยได้กำหนดบทบาทของศาลไว้ในมาตรา ๖ และมาตรา ๒๒ ดังนี้

๒.๓.๑ ร่างมาตรา ๖ : การตรวจสอบกฎหมายที่ไม่สอดคล้องกับมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง ซึ่งได้วางหลักการให้หน่วยงานของรัฐพึงยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่หมดความจำเป็น ไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพ เป็นภาระแก่ประชาชนโดยไม่จำเป็นหรือเกินสมควรแก่เหตุ กรณีที่ศาลเห็นเองหรือคู่ความโต้แย้ง ให้ศาลส่งความเห็นนั้นต่อประธานศาลฎีกาเพื่อเสนอต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาวินิจฉัย ทั้งนี้ ในระหว่างรอคำวินิจฉัยจากที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาให้ศาลดำเนินการพิจารณาไปได้ แต่ให้รอการพิพากษาคดีไว้ เมื่อมีคำวินิจฉัยแล้วเห็นว่า ไม่สอดคล้องกับมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง ศาลจะพิพากษาไม่ลงโทษหรือลงโทษน้อยกว่าที่กำหนดก็ได้แล้วแต่กรณี

ในส่วนของศาลทหาร ให้ส่งความเห็นต่อหัวหน้าสำนักตุลาการทหาร หรือที่ประชุมใหญ่ตุลาการพระธรรมนูญในศาลทหารสูงสุดแล้วแต่กรณี ส่วนศาลปกครองให้ส่งความเห็นไปยังผู้ตรวจการแผ่นดินเพื่อวินิจฉัย

๒.๓.๒ ร่างมาตรา ๒๒ : การตรวจสอบการออกกฎหมายล่าช้ารับรองภายในกำหนดเวลาตามกฎหมาย โดยวางหลักไว้ว่า ถ้าศาลเห็นเองหรือคู่ความโต้แย้งว่า โทษหรือสภาพบังคับที่เป็นผลร้ายนั้น จะต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือกฎที่รัฐจะต้องกำหนด แต่รัฐยังมีได้ออก “กฎ” หรือหลักเกณฑ์ วิธีการดำเนินการเพื่อให้ประชาชนสามารถปฏิบัติตามกฎหมายได้ (ทั้งนี้ ร่าง พ.ร.บ.ดังกล่าวได้กำหนดให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องออกกฎหมายล่าช้ารับรองให้แล้วเสร็จภายใน ๒ ปี นับแต่วันที่กฎหมายนั้นมีผลใช้บังคับ โดยให้อำนาจคณะรัฐมนตรีขยายเวลาได้อีก ๑ ปี) และเมื่อศาลเห็นหรือคู่ความโต้แย้งว่า บทบัญญัตินั้นก่อภาระหรือเป็นผลร้ายต่อประชาชน ให้ศาลส่งความเห็นเช่นนั้นต่อประธานศาลฎีกา เพื่อเสนอต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา (สำหรับศาลยุติธรรม และศาลทหาร) หรือที่ประชุมใหญ่ตุลาการศาลปกครองสูงสุดเพื่อวินิจฉัย

เมื่อมีคำวินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายในเรื่องใดสิ้นผลบังคับจะไม่กระทบต่อคำพิพากษาของศาลอันถึงที่สุดแล้ว เว้นแต่ในคดีอาญาให้ถือว่าผู้ซึ่งเคยถูกศาลพิพากษาว่ากระทำความผิดตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่สิ้นผลบังคับดังกล่าว เป็นผู้ไม่เคยกระทำความผิดดังกล่าว หรือถ้าผู้นั้นยังรับโทษอยู่ก็ให้การลงโทษนั้นสิ้นสุดลง แต่ทั้งนี้ ไม่ก่อให้เกิดสิทธิที่จะเรียกร้องค่าชดเชยหรือค่าเสียหายใด ๆ

๒.๔ บทสรุป

ร่างพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. จัดทำขึ้นตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ และเป็นไปตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย ซึ่งมีความมุ่งหวังให้รัฐ (ทุกหน่วยงาน) พึงยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่หมดความจำเป็น ไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพ เป็นภาระแก่ประชาชนโดยไม่จำเป็นหรือเกินสมควรแก่เหตุ และกำหนดกระบวนการในการออกกฎหมายใด ๆ นับแต่ร่าง พ.ร.บ. นี้มีผลใช้บังคับ จะต้องดำเนินการ ดังนี้ ๑) การตรวจสอบความจำเป็นในการตรากฎหมาย ๒) การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง ๓) การวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย ๔) การเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

โดยทุกหน่วยงานจะต้องเตรียมความพร้อมในการบังคับใช้กฎหมาย การออกกฎหมายลำดับรองซึ่งจะต้องแล้วเสร็จภายใน ๒ ปี นับแต่วันที่กฎหมายนั้น ๆ มีผลใช้บังคับ และจะต้องประเมินผลสัมฤทธิ์ เช่นเมื่อครบรอบระยะเวลา ๕ ปี ที่กฎหมายนั้นใช้บังคับ ฯลฯ รวมถึงต้องดำเนินการเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงและเข้าใจบทบัญญัติของกฎหมายได้โดยง่าย รายละเอียดตามร่าง พ.ร.บ. ที่แนบมาพร้อมนี้

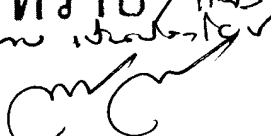
ทั้งนี้ สคก. จะได้นำร่างพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ที่ปรับปรุงแก้ไขตามความเห็นที่ได้จากการรับฟังความคิดเห็นเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และเห็นควรเวียนให้ทราบทั่วกัน



(นางรัตนา สามารถ)

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
ผู้เข้ารับการสัมมนา

ทราบ / แจกไว้
นางสาวปราณี ศรีประเสริฐ


(นางสาวปราณี ศรีประเสริฐ)

รองเลขาธิการนายกรัฐมนตรีฝ่ายบริหาร
ปฏิบัติราชการแทน เลขาธิการนายกรัฐมนตรี

240611